

Nagyszékelyi Hírmondó

BESZÁMOLÓ A NAGYSZÉKELY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 2023. AUGUSZTUS 15-ÉN MEGTARTOTT ÜLÉSÉN ELHANGZOTTAKRÓL

Az ülésen jelen voltak: Klubecz Istvánné polgármester, Bori Tamás Gábor alpolgármester, Hargita Péter Árpádné képviselő, Horváth Irén képviselő, Dr. Ránky Mercedesz Ilona képviselő, Takács Erzsébet jegyző és Ingerné Becker Mónika gazdálkodási előadó.

Első napirendi pontban a lejárt határidejű képviselő-testületi határozatok végrehajtásáról, valamint a két ülés közötti időben a képviselő-testület hatáskörében tett polgármesteri intézkedésekről tájékoztatta Klubecz Istvánné a képviselőket. Elmondta, hogy augusztusban ki lett festve a konyha, és a nyílászárók le lettek mázolva.

Második napirendi pontban a testület a 2023. évi költségvetés I. félévi teljesítését értékelte.

Harmadik napirendi pontban a Nagyszékelyi Értéktár Bizottság beszámolóját tárgyalták meg a képviselők. A beszámolót Hargita Péter Árpádné, a bizottság elnöke készítette el írásban.

Negyedik (Egyebek) napirendi pontban:

– Nagyszékely Községi Önkormányzat képviselő-testülete a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. § szerint a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. által a **2024–2038. időszakra** elkészített gördülő fejlesztési terv mindhárom (felújítási, pótlási és beruházási) tervrészét elfogadta, és a gördülő fejlesztési tervben a 2024. évre meghatározott munkálatokat a DRV Zrt.-től megrendelte.

– A testület úgy döntött, hogy 360 000 Ft összeggel támogatja a Simontornyai Önkéntes Tűzoltó Egyesületet azzal a feltétellel, hogy a támogatás összegéből 3 db tűzoltó csizmát vásárol a nagyszékelyi önkéntes tűzoltók részére. A támogatás felhasználását számlával kell alátámasztani.

– A képviselő-testület úgy döntött, hogy az önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező, Nagyszékely, Rákóczi u. 2. szám alatt található Kék ház egyik, jelenleg használaton kívül álló helyiségét ingyenes használatba adja a Nagyszékelyi Polgárőr Egyesület részére.

– Végül a szociális tűzifa-rendeletet alkották meg a képviselők.

forrás: jegyzőkönyv

SZOCIÁLIS TŰZIFA PÁLYÁZAT

A Belügyminisztérium által kiírt szociális célú tűzifa pályázaton Nagyszékely Község Önkormányzata 2023-ban újra nyert. A Belügyminisztérium idén **45 erdei m³** tűzifa árát támogatja.

Az erdészettől történő ideszállítást, valamint az önkormányzattól való kiszállítást a szociálisan rászorulókhhoz idén is az önkormányzat fizeti. Rendeletünk alapján a Nagyszékelyben életvitelszerűen lakó, helyi lakcímmel rendelkező, szociálisan rászoruló lakosok igényelhetnek az önkormányzattól szociális tűzifát, amelyet a rendelkezésre álló keret mértékéig tudunk szétosztani a jogosult rászorulóknak között. A kérelmeket **2023. szeptember 1. és 8. között** lehet benyújtani az önkormányzatnál az ott kérhető nyomtatványon, elbírálásuk a rá követő testületi ülésen történik.

Az elbírálás során előnyt élvez, aki a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján:

-
- időskorúak járadékára jogosult,
 - aktív korúak ellátására jogosult,
 - halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család,
 - települési támogatásra jogosult (különösen a lakásfenntartási támogatásban részesülők).

Egy lakott ingatlanra csak egy jogosultnak állapítható meg a támogatás, függetlenül attól, hogy hányan élnek ott.

Nem jogosult támogatásra az a személy és családja, aki erdőgazdálkodó, erdőtulajdonos, vagy az elmúlt 2 évben fakitermelést végzett, illetve olyan ingatlanban lakik, amely tűzifával nem fűthető. Üres, nem lakott ingatlanra támogatás nem kérhető.

Klubecz Istvánné polgármester

VÖRÖSHAGYMA ÉS SPÁRGATÖK ELADÓ

A hivatalnál vöröshagymát 350 Ft/kg, tököt 150 Ft/kg áron vásárolhatnak az érdeklődők, a készlet erejéig. A terményeket minden hétköznap reggel 7 és 9 óra között lehet átvenni az önkormányzatnál (Táncsics M. utca 11.).

XVI. NAGYSZÉKELYI BORVERSENY

A Két Torony Nagyszékelyi Faluegylet által rendezett versenyre és bálra három kihagyott év után augusztus 26-án került sor. A borok versenyére nyolc szőlősgazda nevezett 13 féle borral, melyből hat fehér, hat vörös, egy pedig rozé volt. Ez utóbbit (Turula Sándor borát) az idén nemzetközivé vált zsűri különdíjjal jutalmazta. A másik két kategóriában Turula Sándor vörösbora és Pintér Imre fehérbora érdemelte ki az aranyérmet. A második helyezést Uzsák Gyula és Gáspár József, a harmadikat pedig Csépai György és Peter van Eerdenburg zsebelték be vörös- és fehérbor kategóriákban.

A borosgazdák mérkőzése szokás szerint pogácsasütő versennyel egészült ki, itt 11 versenyzőből hárman értek el kimagasló eredményt a zsűri véleménye szerint: Bartha Viktória első, Szép Luca második, Pere Mária harmadik díjat kapott. Gratulálunk nekik!

100 KONCERT, 100 HELYSZÍN – NAGYSZÉKELY

A Nemzeti Filharmonikus Zenekar 2023-ban ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. A jubileum alkalmából a Nemzeti Filharmonikusok művészei országszerte ingyenes kamarakonzertekkel ajándékozzák meg a közönséget. **Szeptember 3-án 16:30-tól a nagyszékelyi református templomban** lépnek fel. Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

Giampiero Manenti: Li pratolini – tizenkét ötszólamú madrigál

1586-ban járunk, amikor a szegény családból származó Giovampiero Manenti megzenésíti Bianca Cappello számára Palla Rucellai költő tizenkét madrigálból álló versciklusát, mely a Prato régióban található Medici-villa (Villa di Pratolino) dicséretére szól. Mind a tizenkettő mű más és más részleteket emel ki, amik egyedülállóak a birtokon. Egy velencei nyomdában talált kiadóra a mű, és minden bizonnyal ennek meghallgatása még pont belefért I. Medici Ferenc és Bianca Cappello életébe, ugyanis a mű keletkezése után nem sokkal mindketten életüket veszítették. A szóban forgó villáról vetítéssel igyekszünk még pontosabb képet adni. A koncertre látogatók igazán különleges élménnyel gazdagodhatnak azáltal, hogy meghallhatják, hogyan komponál egy XVI. századi szerző egy korabeli épületről és környezetéről.

Előadják: Kovalik Erika és Fekete Andrea szoprán, Puskás Eszter alt, Gavodi Zoltán kontratenor, Mukli Gyula és Pivarsci Gábor tenor, Cser Ágoston és Dergez Domonkos László basszus.

VESSZŐK ÉS CSIPKÉK

Harmadik éve működik a Nemzeti Művelődési Intézet tudásmegosztó felülete, A SZAKKÖR. A felület a Népművészeti Egyesületek Szövetsége támogatásával, ingyenesen megtekinthető videókon keresztül nyújt segítséget különböző kézműves tevékenységek elsajátításához. A tudásanyag megosztásán kívül településenként öt fő részére alapanyagot és eszközöket is biztosít az NMI. Az előző két évben Nagyszékelyben a mézeskalácskészítés, majd a csipkeverés fortélyait sajátíthatták el a jelentkezők, az októbertől májusig tartó következő félévben pedig a vesszőfonás iránt érdeklődőket várjuk. Szakköri alkalmak minden második szombaton lesznek, Mireider Betti segítségével. Várom mindazok jelentkezését, akik tudják vállalni, hogy rendszeresen járnak, azaz részt vesznek a legalább tíz dupla alkalmon.

Többen jelezték, hogy szívesen kipróbálnák a csipkeverést is, de tavaly lemaradtak róla. Semmi akadálya! A vesszőfonáshoz képest annyi különbség van, hogy a csipkeverés esetében már nincsenek kötöttségek a szakkör dokumentálásának tekintetében, ezért nem kötelező a 20 szakköri alkalmon való részvétel. Ide tehát azok is jelentkezhetnek, akik egyszerűen csak szeretnének belepillantani a csipkeverés tudományába.

Részvételi díj egyik szakkör esetében sincs.

Jelentkezés előtt érdemes rákérdezni a kapcsolódó videókra a Szakkör oldalán: <https://aszakkor.hu/szakkorok/mestersegek>. Minden érdeklődő megkeresését szeretettel várja:

Arany Beáta Virág (30/5165933)

lévőket, átutazókat és ide látogatókat.

Várjuk azon vendéglátók jelentkezését, akik szívesen biztosítanának pihenő- és töltkező helyet a felvonulók számára. Ruhákat ezúttal is lehet kölcsönözni a helytörténeti gyűjteményből.

Jelentkezni Arany Beánál lehet a 30/5165933-as számon.

SZÜRETI FELVONULÁS 2023

Szeptember 16-án szüreti felvonulás lesz Nagyszékelyben! A menet délután kettő órakor a főtérről fog indulni, majd az eddigi tervek szerint az összes utcát bejárjuk. Ez várhatóan három órát fog igénybe venni. A zenei kíséretet ezúttal Szabó Róbert fogja biztosítani nekünk harmonikával. Az esti bál idén elmarad, a vonulásra viszont nagy szeretettel hívunk táncolni vágyókat, sétáló kedvűeket, bámszokódókat, gasztronómiai kalandorokat, kettő- és négylábúakat, keréken gurulókat, itthon

SZEPTEMBERI SZÍNHÁZ

Szeptember 22-én újabb előadással érkezik hozzánk a felvidéki CSAVAR Színház. Ezúttal Csokonai Vitéz Mihály: Dorottya című művének két főre írt színpadi adaptációját tekinthetik meg az érdeklődők Gál Tamás rendezésében. A színpadon a színész-rendezőn kívül Bodonyi András hegedűs van jelen.

Az alkotókat idézve: „A játéktípus, az élő zene, az improvizáció és az interaktivitás stílusjegyeit ötvözi. Pontos és részletes dramaturgiával fésültük át az egész művet s azon szavakat, melyek a mai kor emberének (diákjának) már nem érthető, játékkal, magyarázattal vagy zenével tettük azzá. Így az egyetlen gátat, mely Csokonai és a mai kor embere közé rakódott az elmúlt 200 év keze

által lebontottuk, ezzel bizonyítva, hogy a magyar költészet nemcsak magasröptű gondolatok és filozófiák fészke, de a nagyszerű és utánozhatatlan magyar humor melegágya is.”

A hatvanperces előadás **szeptember 22-én, pénteken, 18 órai kezdettel** tekinthető meg a Nagyszékelyi Művelődési Házban, a Déryné Program jóvoltából ingyenesen.

Mindenkit szeretettel vár:

a Nagyszékely Községi Önkormányzat.

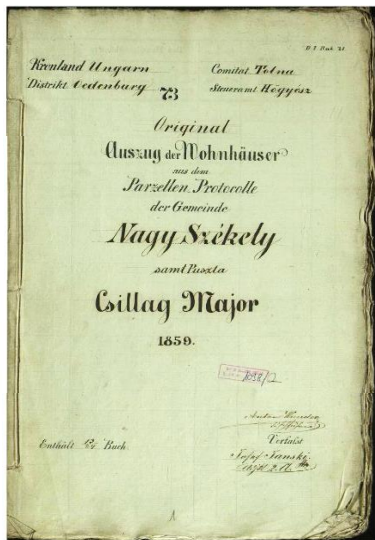
HÁZSZÁMOK

Amikor egy középkori utazó egy idegen településen próbált eljutni valahova, jellegzetes építményeket, vagy épületeket használhatott tájékozódási pontként: templomokat, fogadókat, kocsmákat, cégérrel ellátott üzleteket. Az utcanévtáblák és házszaámok megjelenésével egyszerűbb lett a jöttmentek helyzete, – ha ismerték a száamok és betűk olvasásának tudományát.

A házak száamozása Európa-szerte a XVIII. században zajlott. Anton Tantner „házszaamszakértő” szerint „a házszaám a felvilágosodás korának egyik legfontosabb vívmánya volt”. Az épületek címmel való ellátása azonban elsősorban nem a településen való tájékozódás vagy a posta útbaigazítása céljából jött létre, hanem hogy az állampolgárok könnyen lajstromba vehetők legyenek. A cél az adó behajtása, hadra foghatók száambavétele, rendőri munka támogatása volt. Nem is aratott osztatlan sikert a lakossáág körében. Sokak

szemében az uralkodó hatalmának és a magántulajdon kisajátításának a szimbólumai voltak az ajtók fölé (vagy mellé) pingált számok, így azokat gyakran eltüntették, a házsámozó biztosokat pedig elkergették.

A Monarchiában Mária Terézia kezdeményezte a lelkek számbavételét. A hétéves háború elvesztése után újabb katonákra lett volna szükség, a toborzást végző földesurak viszont csak a földeken nem használható férfiakat küldték el háborúskodni. Erre válaszul 1770-ben a királynő a birodalom területén élő összes férfit hadra kötelezte, de azzal szembesült, hogy nem találja meg őket, mert nincs rendszer sem a lakóházak, sem a bennük élők pontos számbavételére. A megoldás az épületek megszámozása volt, és az ott lakók listázása. (Ez gyakorlatilag az első népszámlálás is volt.) A bécsi házakra piros festékekkel, a birodalom többi településének épületeire pedig feketével, arab számjegyekkel kerültek fel a házsámok. Eléjük N^o jelzést festettek, hogy ne legyenek összetéveszthetők évszámmal. Magyarországon II. József rendelte el 1786-ban a népszámlálással párhuzamosan a házak jelölését.

A rendszerezés többféleképpen történhetett. A Monarchia területén jellemzően egyetlen számozás futott végig egyazon településen. A kezdőpont lehetett az első ház a faluba vezető úton, vagy a legfontosabb épület a központban, és ezt követték a többiek, így végül a fellelhető legmagasabb házsám megegyezett a településen található épületek számával. Ezzel a rendszerrel azonban csupán pillanatnyilag vált áttekinthetővé a helyzet. Az évek során új házak épültek mindenfelé, melyek az éppen aktuális legkisebb számot kapták, vagyis a számozás az építés idejének sorrendjét követte a korábbi térbeli sorrend helyett. Az esetleg megszűnt házak számait újra kiosztották. Így előfordulhatott például, hogy a 25. szomszédja a 305. lett. Ahogy olyan is megeshetett, hogy valaki egy költözés alkalmával magával vitte megszokott házsámát a település egy másik szegletébe. Mikor már nagy volt a káosz, persze szépen sorban újra lehetett számozni az épületeket, csak legyen hivatalnok a talpán, aki nem keveri össze a régi és az új számokat!

Nagyszékelyben például a XIX. század végén más rendszert használt az egyház, és mást a polgári anyakönyvezés.

Kisszékelyben jelenleg is egy számozás fut végig a településen. Nagyszékelyben ma már utcánként külön vannak számozva a házak, de háromféle korábbi rendszerről maradtak fenn részletek. Mindhárom változatban Sárszentlőrinc felől érkezve, jobb oldalon kezdték el sorolni a házakat, majd szépen körbe kanyarogva a falun, ugyanezen utca túloldalán, a malomnál fejezték be.

A legutolsó verzió a 40-es években még működött, néhány tábla ma is látható itt-ott. Erre a számozásra emlékezhetnek még a Nagyszékelyből származó idősök, innen származik a jobb oldali képen látható tábla, ami a Polgári Olvasókör (korábban vendéglő, később iskola alsó tagozata, még később varroda, ma asztalosműhely) épülete. Jelenleg ez a Petőfi utca 4. szám.

A Magyar Országos Levéltár adatbázisában két korábbi házsámlistára tudunk rákeresni. Az újabb 1887-ből, a régebbi 1859-ből származik. Ezen számozások szerint a főt említett épület legelőször a 77-es, másodjára a 110-es számot kapta. A házsámok mellett mindkét listán a háztulajdonosok nevei vannak feltüntetve, a korábbi változathoz pedig társul egy térkép is, amelynek segítségével pontosan be lehet azonosítani az épületek helyét is. Településtörténet szempontjából ez azért érdekes, mert gyönyörűen kirajzolódik rajta a község növekedésének története, éppen a házsámok kiosztásának térbeli-időbeni kavarodása miatt. A számok a Kút völgyben, illetve a Damjanich (Berég) és Rákóczi (Magyar) utcák között is a jelenleg leaszfaltozott összekötő utaknál fordulnak át, tehát a számozás idején ott volt a beépített terület vége. A Pincehelyi utca és a Kossuth (Bikádi) utca is rövidebb volt a mainál, a Táncsics (Öreg) utca viszont sokkal hosszabb: utolsó háza majdnem szemközt állt a Petőfi (Lőrinci) út első épületével, a bikaistállóval. Egy kisebb kavarodástól eltekintve a Pincehelyi és Kossuth utcák között, a számok szépen következetesen növekedtek a számozáskor utolsó, 304. számú épületig, ami a későbbi malom helyén állt. A jegyzékből kiderül, hogy az első számozást követő években körülbelül még 70 házsám került kiosztásra a falu végéig, illetve néhány közbelső telken épült újabb ház között. 376-tal Csillagmajor egyik épülete kapta a lista szerinti legnagyobb számot. 1887-ben 396, a kitelepítés idején is működő számozásnál pedig 436 volt a legmagasabb házsám. A Pincehelyi és Kossuth (Bikádi) utcák előbb, a Kút völgy, és a templom völgyének utcái pedig később érték el teljes hosszukat.

Nagyszékely száz-kétszáz évvel ezelőtti utcáit róttá képzeletben:

Arany Beáta Virág

Az újságot kiadja Nagyszékely Község Önkormányzata • 7085 Nagyszékely, Táncsics u. 11. Tel.: 74/408-393

Az újság interneten is elérhető a www.nagyszekely.hu honlapon.

Az újság létrejöttét segítette: Arany Beáta Virág, Klubecz Istvánné és az önkormányzat dolgozói.

Korrektúra: Bori Tamás